

ANALIZA PALINOLOGICĂ A STRATELOR DE VÎRSTĂ GRAVETIANĂ DE LA COASTA BOINEŞTI

Marin CIRCIUMARU

Situată în apropierea văii Lechinicioara, affluent al Turului, Coasta Boineşti face parte din înălțimile vulcanice care încid spre nord-vest Depresiunea Oaş. În cea mai mare parte este formată din aglomerate vulcanice, acoperite de o pătură de sol de tip argilo-iluvial podzolic slab pseudo-gleizat, cu material scheletic spre bază (inf. H. Asvadurov). Solul este vechi, vechimea sa fiind atestată, din punct de vedere pedogenetic, de procesele de levigare intensă și de debazificarea și formarea orizontului argilo-iluvial bine conturat. Argumentele arheologice pledează, la fel, pentru o vechime mare a acestui depozit, în cadrul căruia s-a identificat material musterian, aurignacian și gravetian spre suprafață (I).

Cercetarea palinologică se suprapune cu ultimul strat de cultură, aparținând culturii gravetiene orientale. Faptul că polenul nu s-a conservat și în nivelele aurignaciene și musterian nu ne permite să prezintăm o diagramă polinică completă a descoacerilor arheologice de la Coasta Boineşti și în general din Depresiunea Oașului. Din această cauză plasarea în timp a profilului palinologic prezentat devine foarte dificilă, intrucât el reprezintă numai un fragment al unei faze desfășurate, fie în ultimul interstadiu al glaciațiunii Würm, fie în perioada de culminare a timpului călduros postglaciare. În aceste condiții nu vom incerca prea mult datearea precisă a acestei secvențe stratigrafice, rezumindu-ne doar la aprecieri de ordin paleoclimatic.

Pentru extragerea polenului, eșantioanele au fost fierite în KOH 10%, după ce, în prealabil, au fost tratate cu HF 38%, la rece și HCl 20%, la cald. Flotarea s-a realizat cu o soluție de $ZnCl_2$ ($d = 1,85$).

Diagrama polinică este dominată de procentele ridicate de termofile, în cadrul căroră stejărișul amestecat (*Ulmus*, *Tilia*, *Quercus*), cu excepția orizontului de la suprafață, nu a scăzut sub 27,99%. Elementele stejărișului amestecat, cu toate că *Tilia* este entomogram, iar polenul de *Ulmus* nu este transportat de curentii aerieni la distanțe mari, domină spectrele polinice, incit putem afirma că ele vegetau intens în această perioadă în preajma Coastei Boineștilor. În cadrul speciilor termofile, eu o frecvență suficient de concludentă și o prezență constantă pe toată înălțimea profilului apare genul *Acer*, cu toate că polenul său se conservă relativ slab în astfel de sedimente.

Din rîndul coniferelor lipsește cu desăvîrșire *Abies*-ul, iar *Picea* și *Pinus* nu totalizează valori prea mari, ținând seamă de producția mare de polen pe care o realizează aceste genuri.

Fagus ilustrează o prezență modestă, iar *Carpinus* nu și face apariția decât la 15 cm cu procente de asemenea scăzute.

LOCALIZAREA DEPRESIUNII OAŞ.

Valorile apreciabile de *Alnus* (20,66% la 5 cm) se datoresc vecinătății văii Lechinicioara, de-a lungul căreia alunișele găsesc condițiile de vegetare potrivite.

Rolul preponderent al stejărișului amestecat și în general al speciilor termofile nu este corelat cu o reprezentare corespunzătoare a alunului care nu depășește 22,00%, dovedind o slabă extindere a sa, știut fiind că produce o cantitate foarte mare de polen și că în postglaciare, în fază de maximă dezvoltare a stejărișului, intrunește procente considerabile.

Dintre plantele specifice proceselor de ruderализare nu s-au întîlnit decît Chenopodiaceae, în procente cuprinse între 1,33–4,66%.

Rezultatele analizelor de polen executate în stratele de cultură de vîrstă gravetiană de la Coasta Boinești, redau tipul de diagramă polinică caracterizată prin domniația fotoaselor termofile asupra coniferelor. Este foarte dificil să se precizeze dacă profilul analizat reprezintă o secțiune din pleistocene, respectiv din ultimul interstadiu al glaciațiunii Würm, sau o secvență dintr-o fază de vegetație holocenă.

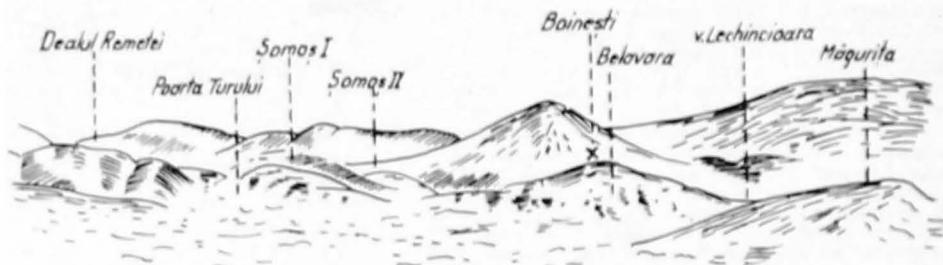
Dacă admitem vîrstă holocenă a sedimentului, atunci diagrama polinică se încadrează în fază de stejăriș mixt cu alun și molid, desfășurată în timpul culminării timpului călduros postglaciare. După Emil Pop (2), apogeul atins de timpul călduros postglaciare se situează aproximativ acum 9–10 000 ani.

Cercetarea minuțioasă a diagramei polinice și precizarea aspectelor de amânat ale evoluției differitelor genuri, cum ar fi: prezența slabă a fagului, apariția carpenului în timpul desfășurării acestui

fig. 1. Diagrama polinică de la Coasta Boinești.

DIAGRAMA POLINICĂ DE LA COASTA BOINEȘTI.

BARA VULCANICĂ CE INCHIDE SPRE NORD-VEST DEPRESIUNEA OAŞ; X – AŞEZAREA PALEOLITICĂ (SCHITĂ PANORAMICĂ DUPĂ I. VELCEA).

profil, precum și lipsa bradului, ne determină să înclinăm spre ipoteza apartenenței acestui episod la holocen, mai precis la fază de stejăriș mixt cu alun și molid. În care fagul își făcuse apariția prin procente scăzute, carpenele abia se ivise, iar bradul nu și semnalase încă prezența.

Totuși, lipsa studiilor asupra vegetației interstadiorilor Würmului de pe teritoriul țării noastre nu ne permite să susținem cu certitudine vîrstă holocenă a sedimentului de la Coasta Boinești, ca și înălțarea oricărei posibilități de dateare a acestuia în ultimul interstadiu al glaciației Würm.

BIBLIOGRAFIE

1. Maria Bitiri, Cîteva observații cu privire la Paleoliticul din Oaș și perioadele lui, „SCIV”, 18, 1967, 4.
2. Emil Pop, Contribuții la istoria pădurilor din nordul Transilvaniei, „Buletinul Grădinii Bot. și al Muzeului bot. de la Univ. din Cluj”, XXII, 1942.
3. Ion Velcea, „Țara Oașului, studiu de geografie fizică și economică”, 1964.

RÉSUMÉ

Le travail traite de l'analyse palinologique d'un dépôt sédimentaire qui appartient à la phase récente de la culture gravettienne orientale. Le profil étant très court, on n'a pas surpris qu'un fragment d'une phase de végétation qui s'est développée soit pendant le Holocène — représentant un épisode de la phase de chêne mixte avec le noisetier et l'épicéa — soit pendant le dernier interstade de la glaciation Würm.

Les précisions d'ordre climatique sont plus sûres, la séquence stratigraphique appartenant au gravettien surpris à Coasta Boinești (Dépression Oaș) étant caractérisée par un climat de type boréal.

РЕЗЮМЕ

В работе анализируется палинология осадочного отложения, относящегося к ранней фазе восточной граветтинской культуры. Так как профиль был очень коротким, не удалось подметить лишь один фрагмент из растительной фазы, которая развивалась или в холоцене, представляя собой эпизод фазы дубника перемежающего с орехом и пихтой, или в последней межстадии мерзлоты Würm.

Климатические уточнения более определены: стратиграфическая часть относится к граветтину, отмеченному в Коасте Бойнешти индикатором Оаш, характеристика которого — северный климат.